

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/129/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112221729
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8112221729.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Daniely Babinovej vo veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka č. 5, zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Ul. Údernícka č. 5, proti žalovanému: Z. N., bytom U. J. I. č. X, za účasti vedľajšieho účastníka: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Bratislava - Dúbravka, Ul. Ľuda Zúbka č. 2, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom vo Svidníku, Ul. Sov. hrdinov č. 163/66, o zaplatenie 2.791,18 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 14C 164/2012 - 140 z 24.05.2013 takto

r o z h o d o l :

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Vedľajšiemu účastníkovi sa prisudzuje náhrada trov odvolacieho konania vo výške 142,81 Eur a žalobca je povinný ju zaplatiť JUDr. Igorovi Šafrankovi, advokátovi, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu v predmetnej veci zamietol, náhradu trov konania účastníkom nepriznal a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania vo výške 185,19 Eur na účet jeho právneho zástupcu, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 23.09.2009 medzi spoločnosťou GE Money, a.s. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému zodpovedajúcu uplatnenej pohľadávke. Nesplatená časť istiny úveru ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala sumu 2.323,57 Eur, z úhrad žalovaného nebola v zmysle bodu 5.8 Obchodných podmienok na istinu započítaná žiadna suma, avšak po postúpení novému veriteľovi, žalovaný uhradil sumu 100 Eur a z uvedeného dôvodu nesplatená časť istiny úveru predstavuje sumu 2.223,57 Eur. Žalobca súdu predložil formulárovú dohodu o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 24.08.2010. Je nepochybné, že v čase podania žaloby bola pohľadávka žalobcu premlčaná, nakoľko k zosplateniu úveru došlo 03.10.2008, pričom žaloba bola podaná 16.07.2012 a trojročná premlčacia lehota z uvedeného dôvodu uplynula 03.10.2011. V čase uzatvorenia dohody o uznaní dlhu bol žalovaný v ťažkom zdravotnom stave po mozgovej mŕtvici, kedy mal problémy s artikuláciou, slabo videl, mal problémy so sluchom, pamäťou s tým, že pre uvedenú diagnózu nebol schopný posúdiť význam a dosah svojho konania.

Platnosť uznania dlhu je potrebné vyhodnotiť komplexne s princípom ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné vychádzať z toho, že neinformovanosť spotrebiteľa o dôsledkoch uznania spočívajúcich v predĺžení všeobecnej premlčacej lehoty z troch na desať rokov nemôže byť na jeho ujmu. V predmetnej veci treba poukázať na konanie žalobcu, ktoré má prvky nekalej obchodnej praktiky, čo vyplýva z formy spornej dohody, kedy tento vsunul jednu nevýraznú vetu týkajúcu sa vedomosti o premlčaní dlhu v časti označenej ako forma splatenia záväzku, ktorá je v texte zvýraznená. Z uvedeného je možné vyvodiť, že takéto konanie žalobcu ako veriteľa je v rozpore s § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Pri vyhodnotení postupu žalobcu ako nekalej obchodnej praktiky súd zohľadnil skutočnosť, že žalobca dal podpísať žalovanému dohodu o splátkach, ktorá bola pre žalovaného rozhodujúca, do ktorej zakotvil aj uznanie dlhu, čo do základu aj výšky, bez upozornenia na dôsledky tohto uznania dlhu. Na základe uvedeného túto dohodu vyhodnotil súd za absolútne neplatnú, pričom aj pri inom závere sa uznanie dlhu týkalo iba istiny, keďže príslušenstvo pohľadávky v uznaní nebolo vôbec špecifikované, pričom za príslušenstvo pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa považujú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením, pričom v tejto časti by daný úkon bol pre neurčitosť absolútne neplatný. Pokiaľ ide o námietku premlčania vznesenú vedľajším účastníkom, súd v danom prípade poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 539/2008 z 19.02.2009, v zmysle ktorého vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z uvedeného dôvodu je taktiež oprávnený vzniesť námietku premlčania.

Preto súd prvého stupňa žalobu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že obsahom predmetnej dohody je uznanie dlhu zo strany žalovaného ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom právnym následkom uznania práva, ktorý nastáva priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premlčacej lehoty. Takáto forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom nie je ničím neobvyklým a už vôbec ju nie je možné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Z vykonaného dokazovania nie je vôbec zrejmé, ako dospel súd k záveru, že dohoda o splátkach medzi veriteľom a dlžníkom v čase, keď pohľadávka veriteľa nebola premlčaná, je nekalá obchodná praktika. Žalobca mal možnosť v tom čase domáhať sa zaplatenia pohľadávky na súde, čím by sa pohľadávka žalovaného značne navýšila o trovy konania a pohľadávku by žalovaný musel pravdepodobne uhradiť naraz. Žalovaný sa však rozhodol dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že žalovaný si svoje postavenie v čase podpisu dohody nijako nezhoršil. Súd neprihliadol na jednoznačný dôkaz, že žalovaný sa dohodol s veriteľom na splátkach podľa možnosti, zároveň uznal svoj záväzok voči žalobcovi. Súd si osvojil len ničím nepreukázané účelové tvrdenia vedľajšieho účastníka. Žalobca považuje takéto vyhodnotenie listinných dôkazov za neodôvodnenú ochranu žalovaného ako spotrebiteľa a porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Táto okolnosť vedie k tomu, že osoby, ktorým bol poskytnutý úver, tento nakoniec nebudú musieť vrátiť. Takýmto postupom súdu budú veritelia nútení neposkytovať dlžníkom možnosť splácania dlhu v splátkach, ale okamžite pohľadávku uplatniť na súde.

Pokiaľ ide o trovy konania, je potrebné konštatovať, že Združenie musí byť samo z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktorý bude spôsobilý poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a v tejto oblasti bude aj personálne a odborne kompetentný. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného a to oznámením o vstupe Združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej príhode a len z označenia účastníka konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Za týchto okolností tieto trovy konania neboli účelne vynaložené v predmetnom konaní. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na to, že masové uplatňovanie premlčaných pohľadávok vo veľkom množstve prípadov na všetkých súdoch Slovenskej republiky za účelom nárastu úrokov a trov konania, ako aj spoliehanie sa na to, že priemerný spotrebiteľ nepozná pojem premlčania, nie je možné podporiť kladným súdnym rozhodnutím. Tri roky sú dostatočnou dobou na uzavretie splátkového kalendára so spotrebiteľom a následné prípadné uplatnenie nároku na súde. Pokiaľ ide o trovy konania, tieto korešpondujú s ustanovením čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pričom občianske združenie je zložené prevažne z laikov v oblasti práva, ktoré je pripravené dôsledne presadzovať a chrániť aj v súdnych konaniach oprávnené záujmy spotrebiteľov, pričom má právo vystupovať proti dodávateľom na základe princípu rovnosti zbraní. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Ak právo dlžník písomne uznal čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzatvorené podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

V predmetnej veci bolo nepochybne preukázané, že účastníci konania uzavreli formulárovú zmluvu obsahujúcu Dohodu o uzatvorení splátkového kalendára a uznaní záväzku z 24.08.2010. V čase uzavretia tejto dohody bol žalovaný nepochybne v ťažkom zdravotnom stave, pričom sa nachádzal v zdravotných problémoch po mozgovej mŕtvici, tak ako to správne analyzuje súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia.

V závislosti od toho je potrebné súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že napriek tomu, že predmetná dohoda o splátkovom kalendári a uznaní dlhu bola uzatváraná v čase, keď predmetná pohľadávka nebola ešte premlčaná, nemožno túto dohodu uznať ako platný právny úkon práve so zreteľom na ťažký zdravotný stav žalobcu ako spotrebiteľa v čase podpisovania tejto dohody a taktiež aj s poukazom na nekalú obchodnú praktiku, ktorá bola voči nemu aplikovaná zo strany zástupcu žalobcu pri uzatváraní predmetnej dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu. Predmetná dohoda je skutočne naformulovaná takým spôsobom, že navodzuje síce predovšetkým informáciu o tom, že ide o splátkový kalendár a len nevýrazným spôsobom uvádza informáciu o vedomosti žalovaného o premlčaní dlhu. V predmetnej veci ide len o eventuálne premlčanie predmetného dlhu, pretože v čase podpisu predmetnej dohody o uznaní dlhu a splátkovom kalendári, dlh, ktorý je predmetom konania, premlčaný nebol, avšak v každom prípade podpisom takejto dohody došlo k predĺženiu premlčacej lehoty z pôvodnej trojročnej premlčacej lehoty uvedenej v § 101 Občianskeho zákonníka na desaťročnú premlčaciu lehotu uvedenú v § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to evidentne bez objektívnej vedomosti žalovaného ako spotrebiteľa o zmene tohto právneho režimu premlčania predmetného dlhu, ktorá zmena je zjavne v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa.

Správne v tomto smere analyzuje súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, že takéto konanie je treba hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 7 ods. 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z., podľa ktorého sa obchodná praktika považuje za nekalú, ak je v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, ktorou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi.

Je nepochybné, že takéto predĺženie premlčacej lehoty je zjavne nevýhodné vo vzťahu k žalovanému ako k spotrebiteľovi, ide o konanie, ktoré smeruje k spôsobeniu nerovnováhy vo vzťahoch medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom, pokiaľ sa podpis takejto dohody nesprievádza zároveň s riadnym vysvetlením zo strany žalobcu vo vzťahu k žalovanému, aké právne následky má podpis takejto dohody. To platí aj za situácie, že predmetný dlh ešte premlčaný nebol.

Aj odvolací súd hodnotí takýto postup zo strany žalobcu vo vzťahu k žalovanému ako nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 7 ods. 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z.z. Tento rozpor so zákonom o ochrane spotrebiteľa spôsobuje potom neplatnosť predmetnej dohody o uznaní dlhu a splátkovom kalendári, čo má za následok, že je potrebné akceptovať námietku premlčania vznesenú v tomto konaní vedľajším účastníkom, ktorá je v súlade s judikatúrou, ktorú cituje súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia, teda rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 539/2008 z 19.02.2009 a ktorá definuje postavenie a oprávnenia vedľajšieho účastníka v konaní.

Za týchto okolností správne postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ žalobu v predmetnej veci zamietol a so zreteľom na to, že správny je výrok napadnutého rozhodnutia aj o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil. V súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. v ostatnom poukazuje odvolací súd na správne a výstižné dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Vedľajšiemu účastníkovi, ktorý mal v odvolacom konaní vo veci plný úspech, bola priznaná náhrada trov odvolacieho konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia, a to z odmeny právneho zástupcu vedľajšieho účastníka za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu žalobcu), za ktorý patrí odmena vo výške 111,20 Eur (§ 10 ods. 1, § 14 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. - Advokátskej tarify), k

čomu je potrebné pripočítať tzv. režijný paušál vo výške 7,81 Eur (§ 16 ods. 3 Advokátskej tarify), čo spolu predstavuje sumu vrátane DPH vo výške 20 % 142,81 Eur.

V súlade s ustanovením § 149 ods. 1 O.s.p., uložil odvolací súd žalobcovi ako neúspešnému účastníkovi, aby túto náhradu trov odvolacieho konania vedľajšieho účastníka zaplatil priamo jeho právnomu zástupcovi.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.